ଜୋତେ ସିଂହ (ମୃତ) ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

ବନାମ

ରାମ ଦାସ ମଗତୋ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

22 ଅଗଷ୍ଟ, 1996

[ଏମ୍. ଏମ୍. ପୁଞ୍ଛି ଏବଂ ସୁଜାତା ଭି. ମନୋହର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ, 1882:

ଧାରା 41 ଏବଂ 43 - ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରୟୋଗ - ହସ୍ତାନ୍ତର - ମାଲିକାନା ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରୟ - ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମାଲିକ ହେବା - ଏପରି ଜଣେ ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଅର୍ଜିତ ସୁଧରୁ କ୍ରେତାଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନ ଲାଭ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ - ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ଏହା ମାଧ୍ୟମରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ନୀତି ଲାଗୁ ହୋଇନଥାଏ - ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ହସ୍ତାନ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଧାରା 41 ଏବଂ 43 ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଅନିଚ୍ଛାକୃତ ହସ୍ତାନ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହୋଇନଥାଏ - ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଲାଭ ନ ଦେବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଠିକ୍ ଥିଲେ -

ଆଲୁକମଣି ଦେବୀ **ବନାମ** *ବନୀ ମାଧବ ଚକରବର୍ତ୍ତୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* **ILR-IV Cal. 677, କୁ ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1509/1976

S.A. ସଂଖ୍ୟା 597/1971ରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 7.7.76 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରମୋଦ ସ୍ୱରୂପ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବି. ବି. ସିଂହ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଏକ ସମୟରେ, ଶ୍ରୀମତୀ ଉଧଓନ୍ତିଆ ତାଙ୍କ ସ୍ୱର୍ଗତ ସ୍ୱାମୀ ଠାକୁର ମହତୋଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଛାଡ଼ି ଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକାଣୀ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଝିଅ ରାମ ଦେଇୟାଙ୍କ ଉପହାରରେ, ସେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ତାଙ୍କ ନାତି, ରାମ ଦେଇୟାଙ୍କ ପୁଅ ରାମଦାସ ମହତୋଙ୍କୁ ଉପହାର ସ୍ୱରୂପ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ରାମଦାସ ମହତୋ ଦୁଇଟି ବିକ୍ରି କରି ଏବଂ ନିଲାମୀ ବିକ୍ରିର ଶିକାର ହୋଇ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ନିଜକୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଥିଲେ । ରାମ ଦେଇୟା ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଉତ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଦାବି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ତାଙ୍କ ମାଆ ଉଦଓନ୍ତିଆ ଜଣେ ସୀମିତ ମାଲିକାଣୀ ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ପୁଅ ରାମଦାସ ମହତୋଙ୍କୁ ସମ୍ପତ୍ତି ଦେଇପାରି ନଥିଲେ, ଏବଂ ସେତେବେଳକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀ ଏବଂ ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ହାତକୁ ଯାଇସାରିଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ । ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଡିକ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା । ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ଏହାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ବାଦୀ-ଶ୍ରୀମତୀ ରାମ ଦେଇୟା-ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପୁଅ, ରାମ ଦାସ ମହତୋ, ଯିଏ ମକଦ୍ଦମାରେ ଜଣେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଥିଲେ, ଭୂସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାର ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଏକ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେହେତୁ ରାମ ଦାସ ମହତୋ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲେ, ସେହି ବିକ୍ରିର ମାଲିକାନା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ (ଅଧିନିୟମ) ର ଧାରା 41 ଏବଂ 43 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଟିପ୍ପଣୀ ଦ୍ୱାରା ଛାଡ କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ତର୍କକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଅଦାଲତ ବିକ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ରାମ ଦାସ ମହତୋଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଡିକ୍ରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ସମୟରେ ଏପରି ଆଚରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନକୁ ଏହା ଦାବି କରି ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 41 ଏବଂ 43 ର ସମାନ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ସମାନ ଆଚରଣ ପାଇଁ ସେ ହକଦାର ।

ଏକ ମତବାଦ ଭାବରେ ଏହା ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରି କରନ୍ତି ଯାହାର ସେ ମାଲିକ ନୁହଁନ୍ତି କିନ୍ତୁ ପରେ ସେ ତାହାର ମାଲିକ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଅର୍ଜିତ ସ୍ୱାର୍ଥରୁ କ୍ରେତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ବିକ୍ରୟକୁ ସଠିକ୍ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ସେ ବାଧ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ *ଆଲୁକମଣି ଦେବୀ* ବନାମ *ବନୀ ମାଧବ ଚକରବର୍ତ୍ତୀ ଏବଂ*

ଅନ୍ୟଜଣେ, ILR-IV କଲିକତା 677, ଦେଖନ୍ତୁ । ସମାନ ଭାବରେ ଏହା ସନ୍ତୋଷଜନକ ରୂପେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଯେ ଉକ୍ତ ମତବାଦ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଇଥିବା ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ କାରଣ ଏହାର ସ୍ୱଭାବ ପାଇଁ ଏହା ପୀଡିତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଅନିଚ୍ଛାକୃତ ଅଟେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମ ରୂପେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହୋଇଅଛି ଯେ ନିଲାମ-କ୍ରେତାମାନଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ ଧାରା 41 କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 43 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପଲବ୍ଧ ନୁହେଁ, କାରଣ ପ୍ରତୀୟମାନ ମାଲିକଙ୍କ ଠାରୁ ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀଙ୍କୁ କିମ୍ବା ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀଙ୍କ ଉଦ୍ଧାର ନିମନ୍ତେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ ଯେଉଁମାନେ ଅନଧିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ସାଧୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ କରନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ସ୍ୱତ୍ୱ ହାସଲ କରନ୍ତି । ଏହି ଦୁଇଟି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ନିଲାମୀ ବିକ୍ରୟ ପରି ଅନିଚ୍ଛାକୃତ ହସ୍ତାନ୍ତରଣରେ ନୁହେଁ ବରଂ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ହସ୍ତାନ୍ତରଣରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥାଏ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 41 କିମ୍ବା 43 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଲୋଭନୀୟ କରିବା ପାଇଁ ବିକ୍ରୟ ସମୟରେ ଅଦାଲତ ସମ୍ପତ୍ତିର ଜଣେ ପ୍ରତୀୟମାନ ମାଲିକ କିମ୍ବା ପ୍ରତିନିଧୀ ମାଲିକଙ୍କ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ଏହି ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା କଷ୍ଟକର ଯେ ଏଠାରେ ନିଲାମ କ୍ରେତା ଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଉପରୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଲାଭ ପ୍ରଦାନ ନକରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭୁଲ କରିଥିଲେ ।

ତେଣୁ ଏହି ଆବେଦନର କୌଣସି ଗୁଣବତ୍ତା ନାହିଁ । ଏହା ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଟି. ଏନ୍. ଏ. ଆବେଦନ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ